

Feldborg—Skive. Lovforslaget er vedtaget to Gange med denne Affattelse i Folketinget, og den højtærede Minister er gaaet ind paa at forelægge det i denne Skikkelse, hvad jeg kan tiltræde. Derimod har Ministeren jo ikke kunnet gaa ind paa, at Banen skulde være en Statsbane, og jeg synes, at de Grunde derfor, der blev givet af den højtærede Minister ved Forelæggelsen, er gode, saa at jeg for saa vidt kan tiltræde Lovforslaget. Der er dog maaske en Bestemmelse deri, som er vel haard, og det er den, at naar Banen er gaaet over til Privatdrift, skal der stilles en Garantikapital af 50,000 Kr. pr. Banemil. Det blev fremhævet mange Gange snart sagt af alle Talere i Folketinget, at denne store Garantikapital kunde man ikke stille; skulde man det, vilde Loven ikke kunne føres ud i Livet. Det maa jo nu blive Genstand for Forhandlinger i Udvalget, om Lovforslaget kan gennemføres paa denne Maade eller ej. Jeg gør opmærksom paa, at der i dette Lovforslag er brugt Betegnelsen „Banemil“, hvorimod man i de andre Lovforslag bruger Kilometerbetegnelsen. Jeg ved ikke, om det er, fordi denne Bane er en saa gammel Bekendt som fra 1908, at man er blevet ved at beholde Udtrykket „Banemil“.

Det andet Lovforslag, der foreligger, drejer sig om en Statsbane, der skulde gaa over Mors. Det er i følge Henstilling fra Folketinget, Ministeren er gaaet ind paa at foreslaa anlagt en Statsbane over Mors. Der er blevet henvist til, at en saadan ogsaa vil have nogen Betydning for de Vesterhavshavne, der skal anlægges, og endvidere til, at der derved bliver en mere direkte Forbindelse fra Thisted over Mors til de andre Statsbaner, saa at der bliver lettere Adgang til Hovedstaden. Det kan ikke nægtes, at Mors i mange Aar har slidt for at faa Baner, uden at det er lykkedes, og for saa vidt er der maaske nogen Grund til, at man nu har foreslaaet Anlægget af en Statsbane fra Thisted over Vildsund ned til Nykøbing, saaledes at denne kommer i Forbindelse med de øvrige Statsbaner. — For disse to Forslags Vedkommende foreligger der Overslag over Bekostningen, man kan altsaa i nogen Grad bedømme, hvilke Udgifter vi udsætter os for ved at vedtage disse Forslag.

Jeg kommer dernæst til det Forslag, som vejer tungest ved Forhandlingen i Dag, nemlig Forslag angaaende de forskellige Statsbaneanlæg. De Bemærkninger, jeg har at fremsætte, vil blive af almindelig Karakter.

For en Del Aar siden var der ved et Møde, hvor jeg var til Stede, en Mand, som rejste sig og sagde: I Rigsdagsmænd bevilger saa mange Penge, men det er os andre, som skal betale. Jeg kunde dertil kun sige, at jeg havde ikke nogen god Tro til, at Udgifterne vilde blive mindre, tværtimod, jeg troede, de vilde vokse. Dette har vist sig at slaa alt for godt til, Udgifterne er vokset i meget stærk Grad, og Statsgælden er ogsaa vokset, ja, den er endogsaa fordoblet i Løbet af ganske faa Aar. Medens den Gang en enkelt gjorde Indvending mod Stigningen i Udgifterne, er det nu næsten saaledes, naar vi kommer ud imellem Vælgerne, at alle gør Indvending mod denne Rullen med Millionerne, der sker her i Rigsdagen, og mener, at den absolut maa standses. Jeg har desværre maattet svare, som jeg svarede den Gang, at jeg har ikke nogen god Tro til, at vi faar Udgifterne nedad. For øvrigt har jeg jo ogsaa været med til at bevilge de mange Millioner, som er bevilgede nu gennem adskillige Aar. Jeg vil dog gerne sige, at det skulde ikke vel komme saa vidt, at vi her i Rigsdagen ikke tør tale om Sparsommelighed uden at risikere, at en og anden vil mene, at vi er ikke ganske vel forvarede. Vi maa alle indrømme, at det er vanskelige Tider, vi lever i, og vi har maaske den værste Tid tilbage. Der har i disse Aar gjort sig to Forhold gældende, som i nogen Grad har vanskeliggjort en sparsommelig og fornuftig Statshusholdning, nemlig det forfærdelig hidsige Kapløb, der har været om den Guldstrøm, som fra visse Sider er strømmet ind over Landet i de sidste Aar og har virket til ubodelig Skade for saa mange Mennesker, og dernæst det Krav, som fra saa mange Sider rejses om, at Staten skal sørge for Enkeltmand snart i alle Tilfælde. Det fører jo til en Slappelse af al Energi.

Ved at se paa de foreliggende Lovforslag har jeg ikke kunnet undgaa at komme ind paa disse Tanker. Jeg synes, at Folketinget vel lidt har set paa Pengespørgsmaalet, det har jo i høj Grad forøget Udgifterne ved den Behandling, som er foretaget dernede. Storstrømsbroen er blevet til en Højbanebro, det koster adskillige Millioner Kroner. Det foreslaas, at der anlægges en dobbeltsporet Bane fra Aarhus til Randers, ogsaa det koster Millioner af Kroner. Det er foreslaaet, at de to Baner, jeg allerede har nævnt, skulde være Statsbaner, ogsaa det betyder en Forøgelse af Udgifterne. Jeg har ikke regnet ud, hvor stor Udgiftsforøgelsen er, og det har Folketinget heller ikke forsøgt paa.